

Warszawa, 19-05-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.520.14.2021.MKS

Pan

Tomasz Grodzki

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku ze skargami obywateli jakie wpływają do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznik podjął sprawę dotyczącą jawnego rejestru umów, którego obowiązek prowadzenia ciąży na jednostkach sektora finansów publicznych. W tej sprawie Rzecznik skierował wystąpienie generalne do Prezesa Rady Ministrów, a także ostatnio do Minister Finansów, wskazując na istotne problemy interpretacyjne wprowadzonych regulacji i związane z tym ryzyko naruszenia prawa do prywatności i ochrony danych osobowych obywateli.

Rzecznik zwrócił uwagę, że aktualnie przedmiotowa regulacja – przewidująca szeroki zakres udostępnianych w rejestrze informacji, zarówno w aspekcie podmiotowym (umowy wszystkich pracowników), jak i przedmiotowym (imię i nazwisko, wartość wynagrodzenia), mimo przyczyniania się do realizacji uzasadnionego interesu publicznego w postaci transparentności wydatków publicznych oraz zapewnienia dostępu do informacji publicznej – budzi jednocześnie

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Tel. centr. (+48 22) 55 17 700
Infolinia obywatelska 800 676 676
biurorzecznika@brpo.gov.pl
bip.brpo.gov.pl

uzasadnione obawy społeczeństwa co do możliwości naruszenia prawa do prywatności pracowników jednostek sektora finansów publicznych. Rzecznik podkreślał przy tym, że w świetle powołanego – we wskazanych wyżej wystąpieniach – orzecznictwa sądowego możliwe jest przyjęcie takiej wykładni znowelizowanego art. 34a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2021 r. poz. 305, ze zm.), która będzie zgodna z Konstytucją RP. Niezbędne jest jednak podjęcie właściwych działań związanych z przeszkoleniem osób odpowiedzialnych za wprowadzanie danych do rejestru, czy też wskazaniem niezbędnych wytycznych w tym zakresie. Brak natomiast, chociażby, ustawowej podstawy do uregulowania wzoru rejestru umów w drodze rozporządzenia - pomimo tego, że w uzasadnieniu ustawy zapowiadano wydanie rozporządzenia określającego wzór rejestru umów - wzbudza dodatkowy niepokój obywateli i Rzecznika.

Niestety Rzecznik nie otrzymał do chwili obecnej odpowiedzi na wystąpienia.

Ponieważ aktualnie regulacje dotyczące jawnego, centralnego rejestru umów są przedmiotem prac Senatu RP RPO postanowiłem się zwrócić w tej sprawie do Pana Marszałka i Wysokiej Izby.

Zmiany ustawowe wprowadzić ma art. 12 pkt 3 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 714; dalej jako: ustawa zmieniająca). Niniejszym uprzejmie przesyłam wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich i sformułowane w nich uwagi pod adresem przedmiotowych regulacji z prośbą o ich rozważenie w toku prac legislacyjnych.

Jednocześnie, odnosząc się do ustawy zmieniającej, będącej przedmiotem prac Senatu, uprzejmie wskazuję, że w ustawie nadal nie przewidziano upoważnienia do wydania rozporządzenia określającego wzór rejestru umów. Dodatkowo należy zauważyć, że wprowadzone zmiany budzą dalsze wątpliwości. Nowelizowany art. 34a ust. 5 ustawy o finansach publicznych (art. 12 pkt 3b ustawy zmieniającej) przewiduje, że „w rejestrze umów zamieszcza się informacje o umowach zawartych w formie pisemnej, dokumentowej, elektronicznej albo innej formie szczególnej, których wartość przedmiotu przekracza 5000 zł bez podatku od towarów i usług”, wartość

przedmiotu umowy została więc znacznie podwyższona, jednakże określenie „bez podatku od towarów i usług” może budzić wątpliwości co do tego, czy w rejestrze powinny znaleźć się umowy o pracę. Ponadto przewidziane zmiany, dotyczące w istocie odroczenia terminu obowiązywania rejestru umów, mogą świadczyć o nieprzygotowaniu aparatu państwowego do uruchomienia i funkcjonowania rejestru. Zdaniem Rzecznika nowy termin wprowadzania danych do rejestru umów, tj. z dniem 1 stycznia 2023 r. (o którym mowa w art. 12 pkt 5 ustawy zmieniającej), również może nie gwarantować, że wykonywanie tego obowiązku przez kierowników jednostek sektora finansów publicznych nastąpi z poszanowaniem prawa do prywatności i ochrony danych osobowych obywateli.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważenie uwzględnienia uwag Rzecznika w toku toczących się prac legislacyjnych nad regulacjami związanymi z funkcjonowaniem centralnego rejestru umów.

Załącznik 2

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:
Magdalena Rzeczkowska
Minister Finansów
ePUAP